

Teid käsitletakse **kuriteoohvrina** ehk „kannatanud poolena“, kui on kindlaks tehtud, et Teil on kriminaalõigusega kaitstav **seaduslik õigus**, mida on rikutud siseriikliku õiguse kohaselt kuriteoks peetava teoga, st teile tekitatud kahju moodustab osa konkreetse kuriteo olemusest.

**Tsiviilõiguse tähenduses olete Te kuriteo tagajärjel kannatanud juhul**, kui Teile on kuriteoga tekitatud kahju (kas varalist või mittevaralist, aga igal juhul sellist kahju, mille suurus on võimalik hinnata rahas). Kannatanud poole mõiste kriminaal- ja tsiviilõiguse tähenduses üldiselt kattub, välja arvatud näiteks mõrva korral, mil ohvriks on mõrvatud isik ja kannatanud pooleks tema pereliikmed, kellel on õigus pöörduda kohtusse ja saada hüvitist kahju eest, mida nad on kandnud.

Nii kriminaal- kui ka tsiviilõiguses on ohvrile sätestatud mitmesugused individuaalsed õigused nii enne kohtumenetlust, selle ajal kui ka selle järel.

**Itaalias** algab **kriminaalmenetlus** eeluurimisega. Juhtumit uurivad politsei ja prokurör. Eeluurimise lõpus võib prokurör esitada süüdistuse või paluda eeluurimiskohtunikul uurimise lõpetada. Teatavate kuritegude menetlemist alustatakse ainult juhul, kui Teie (kuriteoohver) esitate politseile või prokurörile kaebuse.

Kohtumenetluse käigus uurib kohus tõendeid ja otsustab, kas süüdistatav on süüdi. Kohtumenetluse lõpus mõistab kohus süüdistatava süüdi või õigeks ning pooltel on võimalik esitada apellatsioonkaebus kõrgema astme kohtule.

Teil kui kuriteoohvril võib olla kriminaalmenetluses oluline osa ning seetõttu on Teil mitmesugused õigused. Te võite menetluses osaleda **õigusliku eristaatuseta** kuriteoohvrina (kannatanud poolena) või võtta aktiivsema rolli, esitades süüdistatava vastu ametlikult tsiviilhagi.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel

**1 - Minu õigused, kui olen langenud kuriteo ohvriks**

**2 - Kuriteost teatamine ja minu õigused uurimisevõi kohtumenetluse ajal**

**3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust**

**4 - Hüvitis**

**5 - Minu õigus saada abi ja toetust**

Viimati uuendatud: 13/10/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

## 1 - Minu õigused, kui olen langenud kuriteo ohvriks

**Millist teavet saan ma ametiasutustelt (nt politseilt, prokuratuurilt) pärast kuriteo toimumist, kuid enne, kui ma sellest teatan?**

Prokuratuur ja kriminaalpolitsei peavad siis, kui neile teatatakse kuriteost, andma kannatanule teada, et tal on oma õiguste teostamiseks õigus advokaadile ning õigus saada Itaalia riigilt tasuta õigusabi (Itaalia kriminaalmenetluse seadustiku (*Codice di procedura penale*, edaspidi „seadustik“) artikkel 101).

Pärast esimest kokkupuudet prokuratuuriga antakse Teile keeles, millest Te aru saate, teavet järgmise kohta:

kuriteoteate või kaebuse esitamise kord, Teie roll eeluurimises ja kohtumenetluses, Teie õigus saada teavet kohtuistungil toimumise kuupäeva ja koha ning süüdistuse kohta, ning kui olete astunud menetlusse tsiviilhagejana, Teie õigus saada teada kohtuotsusest, sealhulgas kohtuotsuse kokkuvõte;

Teie õigus saada õigusnõustamist ja õigusabi, mille eest tasub Itaalia riik;

kuidas kasutada oma õigust tõlketeenustele ja kohtuasja dokumentide tõlkimisele;

kaitsemeetmed, mis võivad olla Teile kättesaadavad;

Teie seadusega tunnustatud õigused, kui elate mõnes teises ELi liikmesriigis kui riik, milles kuritegu toime pandi;

kuidas hüvitatakse kulud, mis tekivad osalemisel kriminaalmenetluses;

võimalus taotleda hüvitist kuriteoga tekitatud vigastuse või kahju eest;

võimalus lõpetada menetlus kaebuse tagasivõtmisega või vahenduse teel;

Teie õigused menetluses, kui süüdistatav taotleb menetluse tingimuslikku peatamist või kui karistus jäetakse süüteo tühisuse tõttu määramata;

kohalikud tervishoiuasutused, majutusasutused ja varjupaigad.

(seadustiku artikkel 90-bis)

## Ma ei ela selles ELi riigis, kus kuritegu toime pandi (ELi ja kolmandate riikide kodanikud). Kuidas on mu õigused kaitstud?

Kui Te ei räägi või ei mõista itaalia keelt, on Teil õigus kasutada esimese astme kohtu (*tribunale*) juures asuval prokuratuuril kuriteoteadet või kaebust esitades keelt, mida Te oskate. Samamoodi on Teil taotluse korral õigus sellele, et vastus Teie kuriteoteatele või kaebusele tõlgitakse keelde, mida Te valdate (kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise suuniste (*Disposizioni di Attuazione del Codice di Procedura Penale*, edaspidi „suuniste“) artikkel 107-ter).

Kui elate püsivalt Itaalias või omate siin elukohta, saadab prokurör teistes Euroopa Liidu liikmesriikides sooritatud kuritegudega seotud teated ja kaebused apellatsioonikohtu (*Corte di appello*) juures tegutsevale peaprokurörile, et tema saaks edastada need pädevale kohtuasutusele (suuniste artikkel 108-ter).

Vt ka

📄 **9. novembri 2007. aasta seadusandliku dekreeidi (*Decreto Legislativo*) nr 204** (direktiivi 2004/80/EÜ (mis käsitleb kuriteoohvritele hüvitise maksmist) rakendamine) artiklid 1–5 ning

📄 **23. detsembri 2008. aasta dekreeidi nr 222** (seadusandliku dekreeidi nr 204/2007 rakendamine) artiklid 2–6 ja 📄 **7. juuli 2016. aasta seaduse nr 122** (Euroopa õigus 2015–2016: hüvitis vägivalgakuritegude ohvritele) artikkel 11.

## Kui ma teatan kuriteost, siis millist teavet ma saan?

Pärast esimest kokkupuudet prokuratuuriga antakse Teile keeles, millest Te aru saate, teavet järgmise kohta:

Teie õigus saada teavet menetluse seisu kohta ja teatatud süütegude ametlikku registrisse tehtud kannete kohta;

Teie õigus sellele, et Teid teavitatakse taotlusest menetlus lõpetada;

kuidas vaidlustada oma õiguste rikkumine;

ametiasutused, kellelt Teil on võimalik saada teavet oma juhtumi kohta;

kuidas hüvitatakse kriminaalmenetluses osalemisel tekkivad kulud.

Isikuvastase vägivallateo puhul teostatavas menetluses teavitatakse Teid Teie taotluse korral kriminaalpolitsei kaudu viivitamata vabastamiseks või vabadust piirava kohaldamise lõpetamiseks tehtavatest ettevalmistustest ning Teid teavitatakse samal viisil aegsasti ka sellest, kui süüdistatav põgeneb eelvangistusest või vanglast, ja sellest, kui ta ei täida tahtlikult kinnipidamiskorraldust, välja arvatud juhul, kui see seab süüdistatava tegelikkus ohtu (seadustiku artikkel 90-ter).

**Kas mul on õigus tasuta suulise või kirjaliku tõlke teenustele (kui ma suhtlen politsei või muude ametiasutustega või uurimise või kohtumenetluse ajal)?**

Süüdistuse esitaja määrab tõlkija, kui mõni dokument tuleb tõlkida võõrkeelde või dialekti, millest on keeruline aru saada, või tõlgi, kui Te soovite anda ütlusi või olete kohustatud seda tegema ja Te ei räägi itaalia keelt. Ütlused võib anda ka kirjalikult ja lisada koos tõlkega kuriteoteatele.

Ametiasutus määrab vajaduse korral omal algatusel tõlgi, kui Te ei räägi või ei mõista itaalia keelt ja Teid on vaja ära kuulata, ning teeb seda ka juhul, kui Te soovite osaleda kohtuistungil ja olete taotlenud tõlgi abi.

Võimaluse korral võib tõlgi abi tagamiseks kasutada ka kaugsuhtlusvahendeid, tingimusel et tõlk ei pea olema füüsiliselt kohal, et Teil oleks võimalik nõuetekohaselt kasutada oma õigusi või menetlusest täielikult aru saada.

Kui Te ei räägi või ei mõista itaalia keelt, on Teil õigus selliste dokumentide või nende osade tasuta tõlkele, mis sisaldavad teavet Teie õiguste kasutamise kohta. Tõlked võivad olla sõnasõnalised või esitatud kokkuvõttena, kui süüdistuse esitaja ei leia, et see kahjustaks Teie õigusi (seadustiku artikkel 143-bis).

Kui Te ei räägi või ei mõista itaalia keelt, on Teil õigus kasutada esimese astme piirkonnakohtu juures asuval prokuratuuril kuriteoteadeid või kaebust esitades keelt, mida Te oskate. Samamoodi on Teil taotluse korral õigus sellele, et vastus Teie kuriteoteatele või kaebusele tõlgitakse keelde, mida Te valdate (suuniste artikkel 107-ter).

**Kuidas ametiasutused tagavad, et mina saan aru ja et minust saadakse aru (kui ma olen laps, kui mul on puue)?**

Süüdistuse esitaja määrab tõlkija, kui mõni dokument tuleb tõlkida võõrkeelde või dialekti, millest on keeruline aru saada, või tõlgi, kui Te soovite anda ütlusi või olete kohustatud seda tegema ja Te ei räägi itaalia keelt.

Kui olete alaealine, võib kohtunik tellida eksperdiarvamuse, sealhulgas omal algatusel, kui esineb ebakindlus Teie vanuse suhtes (kahtluse korral peetakse Teid menetluseeskirjade kohaldamisel alaealiseks). Sama eksperdiaruannet võib kasutada ka selle kindlaksmääramiseks, kas Teil on mõni puue.

Seadustiku artikli 351 lõige 1-ter

Kui kriminaalpolitsei nõuab Itaalia kriminaalseadustiku artiklite 572, 600, 600-bis, 600-ter, 600-quater, 600-quater.1, 600-quinquies, 601, 602, 609-bis, 609-quater, 609-quinquies, 609-octies, 609-undecies ja 612-bis alla kuuluvate süütegude puhul teostatavates menetlustes alaealistelt kokkuvõtlikke tõendeid, peab ta taotlema prokuratuuri nimetatud kvalifitseeritud psühholoogi või lastepsühhiaatri abi. Sama kehtib juhul, kui kokkuvõtlikke tõendeid nõutakse täiskasvanutelt, kes on eriti haavatavas olukorras. Igal juhul tagatakse, et kokkuvõtlike tõendite nõudmise korral ei puutu eriti haavatavad isikud kokku eeluurimise all oleva isikuga ja neid ei kutsuta tõendeid esitama korduvalt, kui see just ei ole eeluurimise seisukohast hädavajalik.

Seadustiku artikli 362 lõige 1-bis

Artikli 351 lõike 1-ter alla kuuluvate kuritegude puhul teostatavates menetlustes peab prokuratuur paluma alaealistelt tõendite kogumisel psühholoogia või lastepsühhiaatria valdkonna eksperdi abi. Sama kehtib juhul, kui kokkuvõtlikke tõendeid nõutakse täiskasvanutelt, kes on eriti haavatavas olukorras. Igal juhul tagatakse, et kokkuvõtlike tõendite nõudmise korral ei puutu eriti haavatavad isikud kokku eeluurimise all oleva isikuga ja neid ei kutsuta tõendeid esitama korduvalt, kui see just ei ole eeluurimise seisukohast hädavajalik.

Seadustiku artikli 498 lõiked 4 kuni 4-quater

4. Alaealised kui tunnistajad ning poolte küsimused ja vastuväited kuulab ära kohtu eesistuja. Selle käigus võib eesistuja paluda mõne alaealise sugulase või kvalifitseeritud lastepsühholoogi abi. Kui kohtu eesistuja leiab pärast poolte ärakuulamist, et otsene küsitlemine ei põhjustaks alaealisele stressi, annab ta korralduse jätkata tunnistuste võtmisega eespool kirjeldatud viisil. See korraldus võidakse küsitlemise käigus tühistada.

1-bis. Poole taotlusel või juhul, kui kohtu eesistuja peab seda vajalikuks, kohaldatakse artikli 398 lõikes 5-bis sätestatud korda.

4-ter. Itaalia kriminaalseadustiku artiklite 572, 600, 600-bis, 600-ter, 600-quater, 600-quinquies, 601, 602, 609-bis, 609-ter, 609-quater, 609-octies ja 612-bis alla kuuluvate süütegude puhul teostatavates menetlustes küsitletakse süüteo ohvrit – nii alaealist kui ka täiskasvanut –, kellel on mõni vaimne häire, ohvri või tema õigusnõustaja taotlusel peegelklaasi või mikrofonisüsteemi kasutades.

4-quater. Ilma et see piiraks eespool sätestatu kohaldamist, kui kannatanu on eriti haavatavas olukorras ja teda tuleb küsitleda, annab kohtunik ohvri või tema õigusnõustaja taotlusel korralduse võtta kaitsemeetmeid.

Seadustiku artikli 398 lõige 5-quater

Ilma et see piiraks lõike 5-quater kohaldamist, kui kannatanu on eriti haavatavas olukorras ja teda tuleb küsitleda, kohaldatakse artikli 498 lõike 4-quater sätteid.

**Ohvriabi teenused**

**Kes osutavad ohvriabi teenuseid?**

Kuriteoohvritele pakuvad tuge piirkonna tervishoiuasutused, majutusasutused, varjupaigad ja muud kohalike ja piirkondlike organisatsioonide hallatavad asutused. Üldiselt võib öelda, et mitmes piirkonnas on olemas võrgustik, kuhu kuuluvad kohalikud organisatsioonid, prokuratuurid, ringkonnakohtud ja tervishoiuasutused, kes pakuvad tasuta tuge igat liiki süütegude ohvritele.

**Kas politsei suunab mu automaatselt ohvriabi teenuste osutaja juurde?**

Jah. Õiguskaitseasutustel on sisse seatud suhted hästitoimivate organisatsioonidega, kes annavad Teile teavet varjupaikade või majutusasutuste kohta, kes on valmis Teie eest hoolitsema, eriti kui olete teatud liiki süüteo ohver (nt inimkaubandus, pereliikmete kuritarvitamine, seksuaalne rünnak).

**Kuidas on kaitstud minu eraelu puutumatust?**

Igal juhul tagatakse, et kokkuvõtlike tõendite nõudmise korral ei puutu eriti haavatavad isikud kokku eeluurimise all oleva isikuga ja neid ei kutsuta tõendeid esitama korduvalt, kui see just ei ole eeluurimise seisukohast hädavajalik.

Lisaks sisaldab 30. juuni 2003. aasta seadusandlik dekreet nr 196 (isikuandmete kaitse seadustik) kohtuandmete töötlemist käsitlevaid erieeskirju, mille eesmärk on kaitsta nende andmete konfidentsiaalsust ja turvalisust. Kui võtate endale ohvrina kriminaalmenetluses kannatanu staatuse, peate esitama kohtus tõendeid. Seadustik sisaldab eeskirju selle kohta, kuidas seda teha; selle eesmärk on vältida olukorda, kus peate esitama oma tõendid mitu korda (kohtueelne ärakuulamine – *incidente probatorio*), ja eeskirju, mis kaitsevad Teie kui ohvri õigust eeluurimise all oleva isikuga / süüdistatavaga mitte kokku puutuda. Kui olete alla 18aastane ohver, ei tohi Teie fotot ja nime ajalehtedes avaldada. Nime avaldamise keeld kehtib ka 18aastaste ja vanemate ohvrite puhul. Süsteemi eesmärk on ära hoida Teie isikuandmete ja sellise teabe levitamine, mille põhjal võib olla võimalik kindlaks teha Teie isik.

**Kas ma pean kuriteost teatama enne, kui ma saan kasutada ohvriabi teenuseid?**

Juurdepääs ohvriabi teenustele ei sõltu kuriteost teatamisest.

**Isikukaitse juhul, kui ma olen ohus**

**Millist liiki kaitset on võimalik saada?**

Teatavatel seadusega (seadustiku artiklid 273 ja 274) ette nähtud asjaoludel, mille hulka võib kuuluda muu hulgas ohtlik olukord, milles võite end kannatanuna leida (oht tuleneb eelkõige võimalusest, et õigusrikkuja jätkab käitumist ebaseaduslikul viisil), võivad kohtuasutused anda korralduse rakendada õigusrikkumise toimepanija suhtes järelevalvemeetmeid. Näiteks võidakse asjaomane isik viivitamata ära viia perekonna ühisest kodust, talle võidakse ära keelata viibimine kohtades, mida Te sageli külastate, või tal võidakse keelata elada teatud paikades. Ta võidakse panna ka koduaresti või saata eelvangistusse.

Teil on õigus sellele, et Teid teavitatakse taotlusest tühistada või asendada õigusrikkuja suhtes kehtestatud järelevalvemeetmed, õigus esitada kahe päeva jooksul selle suhtes vastuväiteid ja õigus oma seisukoht teatavaks teha (seadustiku artikkel 299). Samuti on Teil õigus saada teavet määruste kohta, mis kohus on välja andnud kahtlusaluse suhtes kehtestatud järelevalvemeetmete tühistamiseks või asendamiseks.

Kui Te olete eriti haavatav, alaealine või teatud kuriteo ohver, võidakse rakendada menetluses täiendavaid ettevaatusabinõusid, eelkõige Igal juhul tagatakse, et kokkuvõtlike tõendite nõudmise korral ei puutu eriti haavatavad isikud kokku eeluurimise all oleva isikuga ja neid ei kutsuta tõendeid esitama korduvalt, kui see just ei ole eeluurimise seisukohast hädavajalik.

kui Te olete alaealine ja kriminaalpolitsei nõuab Teilt kokkuvõtlikke tõendeid, peab ta taotlema prokuratuuri nimetatud kvalifitseeritud psühholoogi või lastepsühhiaatri abi (seadustiku artikli 351 lõige 1-ter);

kui Te olete alaealine ja prokuratuur nõuab Teilt tõendeid, peab ta taotlema kvalifitseeritud psühholoogi või lastepsühhiaatri abi. Igal juhul tagatakse, et kokkuvõtlike tõendite nõudmise korral ei puutu eriti haavatavad isikud kokku eeluurimise all oleva isikuga ja neid ei kutsuta tõendeid esitama korduvalt, kui see just ei ole eeluurimise seisukohast hädavajalik.

alaealised kuulub tunnistajatena ära kohtu eesistuja, kes võib paluda alaealise mõne sugulase või kvalifitseeritud lastepsühholoogi abi (seadustiku artikkel 498);

poole taotlusel või juhul, kui kohtu eesistuja peab seda vajalikuks, võib kohus olukorras, kus üks pooltest, kellelt nõutakse tõendeid, on alaealine, anda välja määruse, millega määratakse kindlaks kohtueelse ärakuulamise koht, aeg ja kord, kui see on vajalik ja asjakohane asjassepuutuvate isikute kaitsmiseks. Ärakuulamine võib toimuda mujal kui esimese astme kohtus – kohus võib kasutada selleks eriotstarbelisi ruume või nende puudumise korral tõendeid esitava isiku kodu;

tunnistaja ütlused tuleb tervikuna lindistada, kasutades heli- ja/või pildisalvestusseadmeid. Kui salvestusseadmed või tehnilised töötajad ei ole kättesaadavad, tuleb koostada eksperdiaruanne või küsida nõu tehniliselt konsultandilt;

vägivallakuriteoga seotud juhtumite puhul küsitletakse süüteo ohvrit – nii alaealist kui ka täiskasvanut –, kellel on mõni vaimne häire, ohvri või tema õigusnõustaja taotlusel peegelklaasi või mikrofonisüsteemi kasutades.

#### **Kes mulle kaitset pakub?**

(Vt eespool.)

#### **Kas keegi annab mu juhtumile hinnangu, et selgitada välja, kas kurjategija võib mind ka edaspidi ohustada?**

Seadusega on ette nähtud, et erikaitse vajaduse tekkimise korral tuleb hinnata kuriteoohvreid individuaalselt eesmärgiga teha kindlaks, kas ja mil määral oleks neil kasu menetluse ajal rakendatavatest erimeetmetest. Iseäranis tähelepanelikult tehakse seda siis, kui olete alaealine ja/või eriti haavatav. Seda, kas Teie suhtes rakendatakse kriminaalmenetluse kestel asjakohaseid kaitsemeetmeid, otsustab kohtunik. Teie küsitlemine eeluurimise käigus peab toimuma sobivates paikades ja sellega peavad tegelema kvalifitseeritud spetsialistid. Kui ohvrite seas on alaealisi, tuleb teavitada alaealiste kohut, et hinnata olukorda ja kaitsemeetmeid. Et kaitsta Teid edasiste kuritegude eest, võib esimese astme kohus piirata õigusrikkuja vabadust (vangistus, keeld viibida kohtades, mida Te sageli külastate, äravimine perekonna ühisest kodust). Selliste meetmete kohaldamisest tuleb Teile teada anda (seadustiku artikkel 282-*quarter*). Võite taotleda ka seda, et kohtunik annaks ajal, mil ta annab korralduse viia õigusrikkuja minema perekonna ühisest kodust, või hiljem õigusrikkujale korralduse maksta elatist (seadustiku artikkel 282-*bis*). Asjaomase provintsi politseiprefektuuris (*Questura*) on talitus, millel on sarnased volitused.

#### **Kas keegi annab minu juhtumile hinnangu, et selgitada välja, kas kriminaalõigussüsteem võib põhjustada mulle täiendavat kahju (uurimise ja kohtumenetluse ajal)?**

Vägivallakuriteo ohvri, kui ta on alaealine või eriti haavatavas olukorras, on õigus esitada tõendeid nii, et kohaldatakse kaitsemeetmeid. Eelkõige võidakse teha korraldused selleks, et vältida eeluurimise või kohtumenetluse ajal Teie kokkupuutumist õigusrikkujaga. Lisaks, kui olete eriti haavatav, on võimalik kasutada Teie ütluste audiovisuaalseid salvestusi, isegi kui see ei ole ilmingimata vajalik.

Kohtuasja suunamist käsitlevad suunised

(seadustiku artikkel 413): eeluurimise all oleva isiku või kuriteoohvri taotlus

Eeluurimise all olev isik või kuriteo ohver võivad esitada peaprokurörile taotluse anda artikli 421 lõike 1 alusel välja määrus kohtuasja edasisuunamise kohta (kui prokuratuur ei esita kohtuasjas süüdistust või ei taotle kohtuasja lõpetamist seadusega ette nähtud või kohtuniku poolt pikendatud tähtjaks).

Suunamise korral teostab peaprokurör vajaliku eeluurimise ja teeb mis tahes järelepärimised kolmekümne päeva jooksul pärast taotluse laekumist, nagu on ette nähtud artikli 412 lõikes 1.

#### **Millist kaitset pakutakse väga haavatavatele ohvritele?**

Ohvri eriline haavatavus võib tuleneda ohvri vanuse ja füüsilise või vaimse puude kõrval ka kuriteo liigist ning asjaomase juhtumi menetlemisest ja asjaoludest. Haavatavuse hindamisel võetakse arvesse seda, kas tegemist on isikuvastase vägivallateoga või rassivihast tingitud kuriteoga, kas juhtum on seotud organiseeritud kuritegevuse või terrorismiga, sealhulgas rahvusvahelisel tasandil, või inimkaubandusega, kas haavatavuse on põhjustanud diskrimineerimine ning kas ohver on õigusrikkujast emotsionaalselt, psühholoogiliselt või majanduslikult sõltuv (seadustiku artikkel 90-*quater*).

Kui Te olete eriti haavatav, on igal juhul lubatud kasutada Teie ütluste audiovisuaalseid salvestusi, isegi kui see ei ole ilmingimata vajalik.

KONREETSETE JUHTUMITE PUHUL KOHALDATAVAD TÕENDAMISNÕUDED – juhtumi puhul, mis on seotud pereliikme või partneri kuritarvitamisega, orjastamise või orjastuses hoidmisega, lasteprostitutsiooniga, lastepornograafiaga, virtuaalse pornograafiaga, lasteprostitutsioonile keskenduva turismiga, inimkaubandusega, orjade ostmise ja müügi, seksuaalse rünnakuga, raskendavate asjaoludega süütegudega, alaealisega sooritatud seksuaalaktiga, grupiviisilise seksuaalse rünnakuga või alaealise ahvatlemise või jälitamisega, peate juhul, kui olete eriti haavatavas olukorras ja Teilt nõutakse ütlusi, kuid Te olete neid juba andnud kohtueelse ärakuulamise käigus või risküsitlemisel, kus viibis ka isik, kelle vastu Teie ütlusi kasutatakse, või Teie ütluste kohta on olemas kirjalik protokoll, andma ütlusi üksnes siis, kui need on seotud faktide ja asjaoludega, mis erinevad Teie eelmistes ütlustes käsitletuist, või kui kohtunik või üks pooltest peab seda erinõuete alusel vajalikuks.

KOKKUVÕTLIKUD TÕENDID – kui kriminaalpolitsei nõuab eriti haavatavas olukorras olevalt ohvrit kokkuvõtlikke tõendeid, peab ta isegi juhul, kui ohver on vanem kui 18aastane, taotlema prokuratuuri nimetatud kvalifitseeritud psühholoogi või lastepsühhiaatri abi. Igal juhul tagatakse, et kokkuvõtlike tõendite nõudmise korral ei puutu eriti haavatavad isikud kokku eeluurimise all oleva isikuga ja neid ei kutsuta tõendeid esitama korduvalt, kui see just ei ole eeluurimise seisukohast hädavajalik (seadustiku artikli 351 lõige 1-ter).

**TÕENDITE KOGUMINE** – kui riiklik süüdistaja nõuab eriti haavatavas olukorras olevalt ohvrilt kokkuvõtlikke tõendeid, peab ta isegi juhul, kui ohver on vanem kui 18aastane, taotlema prokuratuuri nimetatud kvalifitseeritud psühholoogi või lastepsühhiaatri abi. Igal juhul tagatakse, et kokkuvõtlike tõendite nõudmise korral ei puutu eriti haavatavad isikud kokku eeluurimise all oleva isikuga ja neid ei kutsuta tõendeid esitama korduvalt, kui see just ei ole eeluurimise seisukohast hädavajalik (seadustiku artikli 362 lõige 1-*bis*).

**TUNNISTAJATE ÄRAKUULAMINE** – Teid kui tunnistajat kuulab ära kohtu eesistuja, kes kuulab ära ka poolte küsimused ja vastuväited. Selle käigus võib eesistuja paluda mõne Teie sugulase või kvalifitseeritud lastepsühholoogi abi. Kui kohtu eesistuja leiab pärast poolte ärakuulamist, et otsene küsitlemine ei tekitaks Teile stressi, annab ta korralduse jätkata tunnistuste võtmisega eespool kirjeldatud viisil. See korraldus võidakse küsitlemise käigus tühistada (seadustiku artikkel 498).

Poolte taotlusel või juhul, kui kohtu eesistuja peab seda vajalikuks, kohaldatakse artikli 398 lõikes 5-*bis* sätestatud korda (kohtueelne tõendite kogumise istung, vt allpool).

**KOHTUEELNE TÕENDITE KOGUMISE ISTUNG** (artikli 398 lõige 5-*bis*) – poolte taotlusel või juhul, kui kohtu eesistuja peab seda vajalikuks, kohaldatakse järgmist menetlust: eeluurimiste puhul, mis on seotud pereliikme või partneri kuritarvitamisega, orjastamise või orjastuses hoidmisega, lasteprostitutsiooniga, lastepornograafiaga, virtuaalse pornograafiaga, lasteprostitutsioonile keskenduva turismiga, inimkaubandusega, orjade ostmise ja müügiga, seksuaalse rünnakuga, raskendavate asjaoludega süütegudega, alaealisega sooritatud seksuaalaktiga, grupiviisilise seksuaalse rünnakuga või alaealise ahvatlemise või jälitamisega, võib kohus juhul, kui tõendite esitajate seas on eriti haavatavas olukorras olevaid täiskasvanuid, anda korralduse, millega määratakse kindlaks tõendite kogumise istungi koht, aeg ja kord, kui see on vajalik ja asjakohane asjassepuutuvate isikute kaitsmiseks. Ärakuulamine võib toimuda mujal kui esimese astme kohtus – kohus võib kasutada selleks eriotstarbelisi ruume või nende puudumise korral tõendeid esitava isiku kodu. Tunnistaja ütlused tuleb tervikuna lindistada, kasutades heli- või pildisalvestusseadmeid. Kui salvestusseadmed või tehnilised töötajad ei ole kättesaadavad, tuleb koostada eksperdiaruanne või küsida nõu tehniliselt konsultandilt. Ärakuulamise kohta koostatakse ka kokkuvõtlik kirjalik aruanne. Salvestise koopia tehakse kättesaadavaks üksnes poolte taotlusel.

Kui olete eriti haavatavas olukorras ja Teid on vaja küsitleda, annab kohtunik Teie või Teie õigusnõustaja taotlusel korralduse võtta kaitsemeetmeid (seadustiku artikli 498 lõige 4-*quarter*).

Eespool nimetatud süütegudega seotud menetlustes võib prokuratuur, sealhulgas Teie või eeluurimise all oleva isiku taotlusel, paluda Teil esitada tõendid kohtueelse ärakuulamise käigus, isegi sellistel juhtudel, mil see ei ole nõutav. Kui Te olete eriti haavatavas olukorras, võib prokuratuur, sealhulgas Teie või eeluurimise all oleva isiku taotlusel, paluda Teil esitada tõendid kohtueelse ärakuulamise käigus (seadustiku artikkel 392).

Selliseks tõendite kogumiseks, mis eeldab eriti haavatavas olukorras olevate ohvrite osalemist, võib kasutada usaldusväärset kohtueelse ärakuulamise menetlust, mille eesmärk on muu hulgas vältida tekitamast Teile täiendavat kahju Teie pideva kaasamisega kohtuprotsessi (teistkordne ohvriks langemine).

**TASUTA ÕIGUSABI** – kui olete langenud sellise süüteo ohvriks, mis on seotud pereliikme või partneri kuritarvitamisega, naissuguelundite moonutamisega, seksuaalse rünnakuga, alaealisega sooritatud seksuaalaktiga, grupiviisilise seksuaalse rünnakuga või alaealise ahvatlemise või jälitamisega, on Teil **alati** õigus tasuta õigusabile, isegi kui Teie sissetulek ületab seadusega tasuta õigusabi saamiseks kehtestatud künnist. Kui Te olete alaealine, kehtib sama juhul, kui olete langenud sellise süüteo ohvriks, mis on seotud sunnitööle sundimisega ja sunnitööl pidamisega, orjastamise või orjastuses hoidmisega, lasteprostitutsiooniga, lastepornograafiaga, lasteprostitutsioonile keskenduva turismiga, inimkaubandusega, orjade ostmise ja müügiga ning alaealiste kõlbelise laostamisega.

#### **Ma olen alaealine. Kas mul on erioigused?**

(Vt eespool.)

#### **Mu pereliige suri kuriteo tagajärjel. Millised on mu õigused?**

Kui kuriteo ohver on surnud, kasutavad ohvrile seadusega antud õigusi lähimad sugulased.

(seadustiku artikli 90 lõige 3)

#### **Mu pereliige langes kuriteo ohvriks. Millised on mu õigused?**

(Vt eespool.)

#### **Kas mul on võimalik kasutada vahendust? Millistel tingimustel? Kas vahenduse ajal tagatakse minu turvalisus?**

Vahendus kriminaalasjades põhineb seadusandliku dekreedil nr 274/2000, mis võimaldab ohvril esitada õigusrikkuja vastu hagi, et nõuda oma huvide kahjustamise eest hüvitist. Seda õigust saab kasutada üksnes selliste kuritegude puhul, mille korral on võimalik esitada kaebus (vähem tõsised süüteod). Et jõuda rahuldavale kokkuleppele, on vahenduse algatamiseks ja teostamiseks kriminaalasjades vajalik poolte nõusolek. Kogu menetluse jooksul peab rahukohtunik toetama nii palju kui võimalik poolte lepitamist. Rahukohtuniku pädevusvaldkonda kuuluvad kuriteod, mille puhul on tulenevalt kuriteo laadist sobilik kasutada vahendust, on muu hulgas laimamine, teotamine, kallaletung, kehavigastuse või tervisekahjustuse tekitamine ja vandalism.

Peale selle võivad kriminaalmenetluse pooled või nende õigusnõustajad pöörduda otse vahendusteenuse pakkuja poole, võttes arvesse rahukohtuniku pädevusvaldkonda kuuluvate kriminaalmenetluste alternatiivset määratlust, mis on sätestatud seadusandliku dekreedil nr 274/2000 artiklis 35, või silmas pidades otsust, et süüteokatse on seoses sellega, et õigusrikkuja on võtnud korvamismeetmeid, lõpetatud.

Kuritegude puhul, mille kohta on võimalik esitada kaebus, on lubatud taotleda kuriteo toimepanekus kahtlustatava isiku rahukohtuniku ette kutsumist.

Taotlusel peab olema Teie kui kannatanu või Teie seadusliku esindaja ja Teie õigusnõustaja allkiri. Teie allkirja kinnitab Teie õigusnõustaja. Kui Te olete alla 14aastane, vaimselt haige või teovõimetu, peab taotlusele alla kirjutama Teie vanem, täieõiguslik eestkostja, piiratud volitustega eestkostja või erieestkostja. Taotluse esitamisel on samad tagajärjed kui kaebuse esitamisel (artikkel 21).

Taotlus tuleb saata esmalt prokuratuuri sekretariaadile ja seejärel esitab taotleja selle kolme kuu jooksul pärast kuriteost teatamist koos taotluse esitamist sekretariaadile kinnitava tõendiga kohaliku rahukohtuniku kohtu kantseleisse. Kui Te olete sama vahejuhtumiga seoses kaebuse juba esitanud, peate seda taotluses nimetama, lisama kaebuse koopia ja esitama teise koopia prokuratuuri sekretariaadile. Sellisel juhul annab rahukohtunik korralduse, et talle saadetakse algne kaebus (artikkel 22).

Kui Te soovite astuda menetlusse tsiviilhagejana, peate tegema seda taotluse esitamise ajal. Taotluses esitatud põhjendatud hüvitis- või kahjunõue on sisuliselt võrdväärne astumisega menetlusse tsiviilhagejana (artikkel 23).

Taotlus lükatakse tagasi:

kui see esitatakse pärast tähtaja lõppu;

kui see esitatakse juhtudel, mida ei ole ette nähtud;

kui see ei sisalda nõutavat teavet või ei ole allkirjastatud;

kui vahejuhtumi kirjeldus või teave tõendite allikate kohta ei ole piisav;

kui puuduvad tõendid prokuratuuri teavitamisest.

Kümne päeva jooksul pärast taotluse esitamist pöördub prokuratuur rahukohtuniku kohtu kantselei poole (artikkel 25). Kui prokuratuur leiab, et taotlus ei ole vastuvõetav, et see on selgelt põhjendamatu või see on esitatud rahukohtunikule, kelle jurisdiktsiooni alla asjaomane piirkond ei kuulu, ei võta ta rahukohtuniku ette kutsumise taotlust vastu, vastasel juhul nimetab ta kaebuses sisalduva süüdistuse kinnitamise või muutmise tasu.

Kui tähtaeg on möödunud, jätkab rahukohtunik isegi juhul, kui prokuratuur ei ole tema poole pöördunud. Kui rahukohtuniku meelest ei ole taotlus vastuvõetamatu ega selgelt põhjendamatu ja ta leiab, et taotlus kuulub tema pädevusvaldkonda, annab ta 20 päeva jooksul pärast taotluse esitamist välja korralduse, kutsudes pooled kohtusse ärakuulamisele.

Ühe või mitme kannatanu esitatud taotlus ei takista teisi osalemast menetluses, kasutades õigusnõustaja abi ja samu õigusi kui peamine taotluse esitaja. Asjassepuutuvad kannatanud võivad liituda tsiviilhagiga enne kohtuistungit väljakuulutamist. Kui kannatanud, kellele on väljastatud nõuetekohaselt korraldus tulla kohtusse, istungile ei ilmu, on see samaväärne loobumisega õigusest esitada kaebus või kaebuse tagasivõtmisega, kui see on juba esitatud. Vähemalt seitse päeva enne kohtuistungit kavandatud toimumiskuupäeva esitab prokuratuur või kannatanu kohtukutse koos asjakohaste teatistega rahukohtuniku kohtu kantseleisse.

Kui tegemist on kuriteoga, mille puhul saab esitada kaebuse, toetab kohtunik poolte lepitamist. Kui see on lepitamise vaatenurgast kasulik, võib kohtunik istungi kuni kaks kuud edasi lükata ja vajaduse korral kasutada ka vahendusmeetmeid, mida pakuvad muud piirkonna avaliku või erasektori üksused. Igal juhul ei saa ütlusi, mille pooled annavad lepitusmenetluse raames, kasutada mis tahes viisil aruteludes (artikkel 29).

Kokkuleppe saavutamise korral koostatakse aruanne, milles kinnitatakse kaebuse tagasivõtmist või taotlusest loobumist ja kokkuleppesid nõustumist. Taotlusest loobumisel on samad tagajärjed kui kaebuse tagasivõtmisel.

Vahendus võib välja viia selleni, et Te võtate kaebuse tagasi, mille tulemusel antakse teada, et asjast on aluse puudumise tõttu loobutud. Lisaks võib vahenduse positiivne tulemus, kuna sellega võib kaasned kuriteoga tekitatud kahju hüvitamine, kaasa tuua otsuse, et süüteo menetlemine on lõpetatud, sest õigusrikkujad on maksnud enne kohtuistungit hüvitist või kuna süütegu on vähetähtis.

#### **Kust ma leian õigusaktid, milles on sätestatud minu õigused?**

Ohvrite kaitset käsitlevad eeskirjad leiab kriminaalmenetluse seadustikust, [15. detsembri 2015. aasta seadusandlikust dekreedist nr 212](#), millega rakendatakse direktiivi 2012/29/EL kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse kohta, [9. novembri 2007. aasta seadusandlikust dekreedist nr 204](#), [23. detsembri 2008. aasta seadusandlikust dekreedist nr 222](#) (millega rakendatakse seadusandlikku dekreeti nr 204/2007), [7. juuli 2016. aasta seaduse nr 122](#) (Euroopa õigus 2015–2016: hüvitis vägivallakuriteo ohvritele) artiklist 11 ning mitmest muust regulatiivsest vahendist, mis on seotud konkreetset liiki kuritegude ohvritega.

Viimati uuendatud: 13/10/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastada tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

#### **2 - Kuriteost teatamine ja minu õigused uurimisevõi kohtumenetluse ajal**

##### **Kuidas ma pean kuriteost teatama?**

Kui olete teadlik kuriteost, milles prokuratuur saab esitada süüdistuse omal algatusel, võite esitada prokuratuurile või kriminaalpolitsei ametnikule avalduse (*denuncia*). Kuriteost teatamine on enamasti vabatahtlik, ent muutub mitmel seadusega selgelt ette nähtud juhul kohustuslikuks. Kuriteoteade sisaldab vahejuhtumi olulisi üksikasju ning sellesse märgitakse päev, mil Te saite süüteost teada, ja juba teada olevate tõendite allikad. Lisaks sisaldab see võimaluse korral isikuandmeid, elukohaandmeid ja mis tahes muud teavet, mis võib aidata kindlaks teha kuriteo toimepanekus kahtlustatava isiku, ning Teie kui kannatanu isikuandmeid ja ükskõik millise teise sellise isiku andmeid, kes võib olla suuteline andma asjakohast teavet, mis aitab välja selgitada, mis juhtus. Kui kasulikku teavet, mis võib aidata kindlaks teha kuriteo toimepanekus kahtlustatava isiku, ei esitata, ei takista see kriminaalmenetluse algatamist, sest Te võite esitada kuriteoteate ka teadmata isiku kohta. Politsei peab edastama selle teate asjakohasele prokuratuurile koos teabega kõikide uurimismeetmete kohta, mis on võetud kuriteo toimepanija väljaselgitamiseks.

Kaebus (*querela*) on avaldus, mille abil kuriteo ohvriks langenud isik (või tema seaduslik esindaja) väljendab soovi, et teo toimepanijale esitataks süüdistus. See on seotud süütegudega, milles prokuratuur ei saa esitada süüdistust omal algatusel. Avalduses tuleb kirjeldada toime pandud süütegu ning väljendada kaebuse esitaja selget tahet esitada süüdistus ja süüdlast karistada. Esitatud kaebuse võib tagasi võtta, välja arvatud seksuaalse rünnaku või alaealisega sooritatud seksuaalakti korral. Kaebusest loobumiseks peab isik, kelle suhtes kaebus on esitatud, olema kaebuse tagasivõtmisega nõus. Juhul kui asjaomane isik on süütu, võib ta selle asemel soovida tõendada kohtumenetluse abil, et tal ei ole kuriteoga mingit seost.

Eraisikute vaheliste lahkarvamuste korral esitab üks asjaomastest pooltest või mõlemad pooled avalduse (*esposto*), milles taotletakse õiguskaitseasutuse sekkumist. Pärast ametliku sekkumise taotlust kutsub õiguskaitseametnik pooled kokku, et proovida lepitamist ja koostada aruanne. Kui tehakse kindlaks, et toime on pandud kuritegu, peab õiguskaitseametnik juhul, kui tegemist on kuriteoga, milles prokuratuur saab esitada süüdistuse omal algatusel, teavitama kohtuasutust. Kui tegemist on kuriteoga, mille menetlemiseks tuleb esitada kaebus, võib õiguskaitseametnik otsida vaidlusele esialgse lahenduse, mis ei piira Teie õigust esitada hiljem kaebus.

Kuriteoteated, kaebused ja petitsioonid tuleb saata õiguskaitseasutuse büroosse (provintsi politseiprefektuur, kohalik politseijaoskond või sõjaväepolitsei (*Carabinieri*) jaoskond). Teate või petitsiooni võib esitada ka prokuratuurile.

##### **Kuidas ma oma juhtumi kohta teavet saan?**

Pärast seda, kui olete esitanud kuriteoteate, antakse Teile teavet ametiasutuste kohta, kellega võite ühendust võtta, kui soovite saada juhtumi kohta teavet, Teie rolli kohta eeluurimises ja kohtumenetluses, Teie õiguse kohta saada teavet kohtuistungit toimumise kuupäeva ja koha ning lõivude kohta, ning kui olete astunud menetlusse tsiviilhagejana, Teie õiguse kohta saada teada kohtuotsusest, sealhulgas kohtuotsuse kokkuvõtte. Peale selle on Teil õigus saada värsket teavet menetluse seisuga ja teatatud süütegude registrisse tehtud kannete kohta, Teid teavitatakse mis tahes taotlusest juhtum lõpetada, Teile antakse nõu, kuidas vaidlustada oma õiguste rikkumine, ning Te võite juhtumi lõpetada, võttes võimaluse korral taotluse tagasi või kasutades vahendust (kriminaalmenetluse seadustiku (*Codice di procedura penale*, edaspidi „seadustik“) artikkel 90-*bis*).

##### **Kas mul on õigus õigusabile (uurimise või kohtumenetluse ajal)? Millistel tingimustel?**

Pärast esimest kokkupuudet prokuratuuriga antakse Teile keeles, millest Te aru saate, teavet Teie õiguse kohta saada õigusnõustamist ja õigusabi, mille eest tasub Itaalia riik (artikkel 90-*bis*). Võite esitada riigi rahastatava õigusabi saamiseks taotluse kooskõlas normidega, mis on sätestatud ebasoodsas olukorras olevatele inimestele pakutavat abi käsitlevates õigusaktides (seadustiku artikkel 98). Teil võib olla juurdepääs riigi rahastatavale õigusabile ka juhul, kui Teie sissetulek ei ületa seadusega ette nähtud künnist. Riigi rahastatava õigusabi saamiseks peate esitama vahetult pärast kuriteoteate esitamist esimese astme kohtule asjakohase taotluse. Kui viiakse lõpule esimene toiming, milles kaitsjal on õigus osaleda, ja igal juhul enne kutset tulla ülekuulamisele või hiljemalt samal ajal, kui teatatakse eeluurimise lõpetamisest, peab prokuratuur teavitama eeluurimise all olevat isikut sellest, et kohus on määranud talle kaitsja, vastasel juhul on mis tahes edasine toiming tühine (seadustiku artikkel 369-*bis*).

See teade peab sisaldama järgmist:

- a) teave selle kohta, et elukutselise kaitsja omamine on kriminaalmenetluses kohustuslik, koos teabega eeluurimise all olevale isikule seadusega antud õiguste kohta;
- b) kohtu määratud kaitsja nimi, aadress ja telefoninumber;

c) teave süüdistatava õiguse kohta nimetada oma kaitseadvokaat ja teave selle kohta, et kui ta seda ei tee, esindab teda eeluurimise ajal kohtu määratud kaitsja;

d) teave selle kohta, et süüdistataval tuleb kohtu määratud kaitsjale maksta, kui ta ei vasta riigi rahastatava õigusabi saamise nõuetele, ja hoiatus selle kohta, et kui ta kuulutatakse maksujõuetuks, algatatakse tema suhtes täitemenetlus;

d-bis) teave selle kohta, et süüdistataval on õigus tõlgile ja oluliste dokumentide tõlkimisele;

e) teave nõuete kohta, mis peavad olema täidetud riigi rahastatava õigusabi saamiseks.

Tasuta õigusabi põhineb Itaalia põhiseaduse artiklis 24 sätestatud kaitseõigusel, mille alusel on igaühel õigus abile igal kohtusüsteemi tasandil ja igas õigusemõistmise etapis. Lisaks sellele, et see võimaldab rahalistes raskustes olevatel inimestel saada riigi kulul abi juristilt ja spetsialistidelt, sealhulgas tehnilistelt konsultantidelt, võimaldab see kõnealustel isikutel mitte tasuda kohtukulusid. Tasuta õigusabi on võimalik kasutada kriminaalasjades ja kriminaalasjadega seotud tsiviilasjades, lisameetmete võtmiseks sellistes valdkondades nagu kriminaalõiguslikud täitemeetmed, julgeolek, ennetus ja järelevalve, ning kriminaalmenetlusest tulenevates tsiviilasjades.

Juurdepääs tasuta õigusabile on Itaalia kodanike kõrval ka välisriikide kodanikel, isegi juhul, kui nende väljasaatmiseks on algatatud haldusmenetlus ning nad ei ole Itaalia elanikud või on Itaalias elavad kodakondsuseta isikud.

Tasuta õigusabi võivad taotleda kõik menetluse osalised, kuid kui Te olete teatud seksuaalkuriteo ohver, seadusega ette nähtud sissetulekukünnist ei kohaldata.

Riik kaitseb ka alaealisi, kellel – nii nagu isikutel, kelle suhtes on algatatud eeluurimine – on võimalik saada tasuta õigusabi arreteerimise, kinnipidamise või eelvangistuses hoidmise korral.

Tasuta õigusabi saamiseks ei tohi Teie sissetulek olla suurem kui seadusega ette nähtud 11 369,24 eurot, millele lisandub 1 032,90 eurot iga Teiega koos elava isiku kohta.

#### **Kas mul on õigus nõuda kulude hüvitamist (uurimises või kohtumenetluses osalemise eest)? Millistel tingimustel?**

Itaalia põhiseaduse artiklis 24 sätestatud kaitseõigusel põhinev tasuta õigusabi võimaldab igaühel, kes vastab nõuetele (mis on seotud isiku rahalise seisuga), saada igal kohtusüsteemi tasandil ja igas õigusemõistmise etapis riigi kulul abi juristilt ja spetsialistidelt, sealhulgas tehnilistelt konsultantidelt; samuti vabanetakse tänu sellele kohtukulude maksmisest.

#### **Kas ma võin edasi kaevata, kui juhtumi uurimine lõpetatakse enne kohtusse jõudmist?**

Kui Te esitate juhtumi lõpetamise taotlusele vastulause, palute Te eeluurimise jätkamist. Te peate ära märkima edasise uurimise eseme ja esitama vastavad tõendid, vastasel juhul kuulutatakse vastulause vastuvõetamatuks. Kui Teie vastulause on vastuvõetamatu ja süüteoteade põhjendamatu, annab kohtunik põhjendatud määrusega korralduse juhtum lõpetada ja tagastab dokumendid prokuratuuri. Kui juhtumi lõpetamise taotlust ei võeta vastu, määrab kohtunik Teie ja eeluurimise all oleva isiku jaoks kindlaks eelistungi kuupäeva ning teavitab sellest prokuratuuri. Kohtunik teatab kavandatud istungist ka peaprokurörile ja apellatsioonikohtule (*Corte di Appello*). Kui kohtunik leiab pärast istungit, et asja on vaja edasi uurida, annab ta sellest teada prokuratuurile väljastatava määruse kaudu, kus määratakse kindlaks mitteläbiräägitav tähtaeg asjaomase uurimise jätkamiseks. Kui kohtunik ei võta juhtumi lõpetamise taotlust vastu, annab ta prokuratuurile korralduse sõnastada kümne päeva jooksul süüdistus. Kahe päeva jooksul pärast süüdistuse esitamist annab kohtunik välja määruse, et määrata kindlaks eelistungi toimumise aeg.

Kui Te olete isikuvastase vägivallateo ohver, on Teil lisaks alati õigus sellele, et Teile antakse teada taotlusest juhtum lõpetada, isegi kui Te ei ole sõnaselgelt soovinud enda teavitamist, ning Teil on alates selle teabe saamisest 20 päeva, et vaadata dokumendid läbi ja esitada põhjendatud taotlus eeluurimise jätkamiseks (seadustiku artikli 408 lõige 3-bis).

#### **Kas ma võin osaleda kohtumenetluses?**

Kuriteo ohvrina võite nimetada õigusnõustaja, et kasutada endale antud õigusi. Kandmaks hoolt selle eest, et teave, mida Teil on seadusest tulenevalt õigus saada, jõuaks Teieni, ja selleks, et kasutada konkreetseid õigusi, peate teatama kätetoimetamisaadressi. Samuti peate teatama selle aadressi muutumisest kriminaalmenetluse ajal. Kui olete nimetanud õigusnõustaja, ei pea Te seda teavet esitama, sest kõik teated saadetakse Teie nõustajale.

Teil on õigus esitada menetluskokkuvõtteid ja nimetada tõendeid nii eeluurimisetapis kui ka kohtumenetluse käigus (seadustiku artikkel 90-bis). Samuti võite kontrollida teatatud süütegude ametlikku registrisse tehtud kandeid (seadustiku artikkel 335). Teid tuleb teavitada, kui ekspertide teostatavad hindamised, mida ei ole võimalik korrata, jõuavad lõpule (seadustiku artikkel 360). Te võite ka esitada prokuratuurile taotluse tõendite kogumiseks kohtueelse ärakuulamise käigus. Võite nii kohe kuriteoteate esitamisel kui ka hiljem paluda, et Teile antaks teada mis tahes taotlusest eeluurimine edasi lükata või juhtum lõpetada. Seda, et Teid teavitataks taotlusest eeluurimine edasi lükata (seadustiku artikkel 406) ja taotlusest juhtum lõpetada (seadustiku artikkel 408), peate eraldi paluma. Kohtumenetluse toimumise korral on Teil õigus sellele, et Teile teatatakse esimese istungi toimumise koht, kuupäev ja aeg. Järgmistest istungitest Teid ei teavitata ja istungi edasilükkamise korral peate hankima teabe istungi toimumise kuupäeva kohta esimese astme kohtult ise. Te ei ole kohustatud istungitel osalema, välja arvatud juhul, kui esitate oma tõendid. Pärast eeluurimise lõppemist on Teil õigus näha kõiki juhtumiga seotud dokumente ja teha neist koopiaid. Kui eeluurimine alles kestab, ei ole Teil üldjuhul lubatud seda teha, ehkki prokuratuur võib anda selleks konkreetsel põhjusel loa.

Kriminaalmenetluse korral võite juhul, kui toime pandud kuriteoga on Teile kahju tekitatud, küsida hüvitist ja osaleda menetluses, astudes sellesse tsiviilhagejana.

#### **Milline on minu ametlik roll õigussüsteemis? Kas ma olen või kas ma saan valida, et ma olen: ohver, tunnistaja, tsiviilhageja või erasüüdistaja?**

Ohvriks kui kuriteo tõttu kannatanud isikul on kõik eespool nimetatud õigused. Lisaks võidakse Teid kuulata kohtumenetluses ära tunnistajana ja kui Teil on õigus saada kuriteoga tekitatud kahju eest hüvitist, võite esitada kriminaalmenetluses tsiviilhagi, astudes menetlusse tsiviilhagejana.

#### **Millised on minu õigused ja kohustused seoses minu rolliga?**

Ilma et see piiraks seda, mis on sätestatud eespool seoses Teie õiguste ja huvidega kannatanuna, kohaldatakse juhul, kui tegutsete tunnistajana, järgmisi eeskirju.

Tunnistajana peate ilmuma kohtuniku ette ja järgima tema menetlusnõuetega seotud juhiseid ning vastama tõeselt Teile esitatavatele küsimustele. Te ei ole kohustatud paljastama midagi, mis võib kaasa tuua Teie vastu süüdistuse esitamise. Kui peaks juhtuma, et istungi toimumise päeval tekib probleem, mis muudab Teie osalemise võimatuks, peate sellest aegsasti teatama, märkides oma puudumise põhjuse. Sellisel juhul – kui kohtunik peab Teie puudumist õigustatuks – esitab kohtunik uue kohtukutse ilmutamiseks järgmisele istungile. Kui Teid kutsutakse kohtusse mitu korda ja Te ei tule kohale, nimetamata õiguspärast põhjust, võidakse Teid tuua kohtusse sunniviisiliselt, samuti võidakse Teid kohustada maksma trahvikassasse (*cassa delle ammende*) trahvi ja kandma Teie ilmutajaõigusest tulenevad kulud seadustiku artikli 133 tähenduses. Te olete kohustatud vastama Teile esitatavatele küsimustele tõeselt. Seadustiku artikliga 372 on ette nähtud tunnistajate karistamine, kui nad keelduvad vastamast, esitavad valeväiteid või ei räägi sellest, mida nad teavad. Kui olete tunnistajana tõrges ja ei ole valmis tegema koostööd, võidakse Teid karistada vanglakaristusega. Tunnistajat ei ole võimalik kinni pidada istungi ajal. Kui võtate valeväite tagasi või kinnitate tõtt enne kohtuotsuse väljakuulutamist, ei saa Teid süüdistada kuriteos. Teile ei määrata karistust, kui annate valeütlusi selleks, et päästa ennast või oma lähisugulast kriminaalkaristusest (seadustiku artikkel 384).

#### **Kas ma võin kohtumenetluse ajal teha avalduse või anda tunnistusi? Millistel tingimustel?**

Kuriteo ohvrina võite ilmuda kohtusse ka tunnistajana. Teie avaldusi võidakse kasutada tõenditena süüdistatava süüdimõistmisel, kui nad on osutunud kontrollimisel nii objektiivselt kui ka subjektiivselt usutavateks. Kohtunik võib hinnata Teie ütlusi vabalt ja süüdistatav võidakse süüdi mõista isegi üksnes Teie tõendite alusel. Te peate rääkima tõtt, ehkki Te ei ole kohustatud andma ütlusi iseenda vastu (õigus vaikida). Süüdistatava lähisugulased ei ole kohustatud astuma tunnistajatena kohtu ette, välja arvatud juhul, kui nad ise on esitanud kuriteoteate või kaebuse või kui nad ise või mõni lähisugulane on langenud menetluse raames käsitletava kuriteo ohvriks. Samuti on lubatud keelduda vastamast küsimusele, kui võite paljastada sellega ärisaladuse. Kui Te teete avalduse eeluurimise käigus, võib Teil olla õigus mitmesugustele kaitsemeetmetele.

#### **Millist teavet mulle antakse kohtumenetluse ajal?**

(Vt eespool.)

#### **Kas mul on võimalik tutvuda menetlustoimikuga?**

Prokuratuur teeb oma kantslele hallatavasse asjakohasesse registrisse viiitamata kande iga kuriteo kohta, millest talle on teatatud või mille ta on ise avastanud, kandes samal ajal või kohe kui võimalik sinna ka kuriteo toimepanekus süüdistatava isiku nime. Kui vahejuhtumi õiguslik liigitus eeluurimise käigus muutub või üksikasjad osutuvad teistsugusteks, ajakohastab prokuratuur tehtud kandeid. Kannetest teavitatakse kuriteos süüdistatavat isikut, Teid kui ohvrit ja taotluse korral õigusnõustajat ja kaitsjat. Kui taotletakse teavet teatatud süütegude ametlikku registrisse tehtud kannete kohta, esitab prokuratuuri sekretariaat taotletud teabe, kui sellised kanded on tehtud ja miski ei takista taotlusele vastamast. Vastasel juhul teatab ta, et kanded, mille kohta saaks teavet anda, puuduvad. Kui eeluurimise suhtes kohaldatakse erinõudeid, võib prokuratuur anda taotletud teabe esitamise kohta otsust tehes põhjendatud määrusega korralduse, et tehtud kanded peavad jääma salajasteks kuni kolmeks kuuks ja seda aega ei saa pikendada (seadustiku artikkel 335). Kui juhtum on seotud pereliikme või partneri kuritarvitamisega või jälitamisega, teavitab prokuratuur, juhul kui tal ei ole kavas taotleda menetluse lõpetamist, Teie seaduslikku esindajat või, kui Teil sellist esindajat ei ole, Teid ennast eeluurimise lõpetamisest (seadustiku artikkel 415-*bis*).

Viimati uuendatud: 13/10/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

### **3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust**

#### **Kas mul on õigus otsus edasi kaevata?**

Vaid kannatanul, kes on astunud menetlusse tsiviilhagejana, on autonoomne õigus otsus edasi kaevata ja igal juhul on see õigus piiratud tema enda tsiviilhuvide kaitsmisega.

Itaalia seaduse nr 46/2006 kohaselt ei ole tsiviilhagejal enam üldist edasikaebamise õigust – Te võite otsuse edasi kaevata üksnes kassatsioonikohtusse ( *Corte di Cassazione*).

Võite esitada apellatsioonkaebuse järgmise kohta:

süüdimõistva otsuse aspektid, mis on seotud tsiviilhagiga;

õigeksmõistev otsus (vaid seoses juhtumi tsiviilaspektidega);

kohtuotsuse aspektid, mis on seotud Teie õigusega nõuda kahju ja kulude hüvitamist.

#### **Millised on minu õigused pärast süüdimõistmist?**

Kui Te astusite kannatanuna tsiviilhagejana menetlusse, mille tulemusel on tehtud kohtuotsus, mille läbivaatamist Te soovite taotleda, on Teil õigus kohtuistungil staadiumis sekkuda seoses taotluse enda vastuvõetavusega. See kehtib isegi juhul, kui olete esitanud erakorralise apellatsiooni kokkuleppemenetluse raames mõistetud karistuse peale, kui eraldi kohtuotsuses on sätestatud, et on võimalik taotleda otsust, millega nõutakse süüteo toimepanijalt õiguskulude hüvitamist.

#### **Kas mul on pärast kohtumenetlust õigus abile või kaitsele? Kui kaua?**

11. veebruari 2015. aasta seadusandlikus dekreedis nr 9 on sätestatud direktiivi 2011/99/EL rakendusnormid. Direktiiv põhineb vastastikuse tunnustamise põhimõttel ja sellega reguleeritakse Euroopa lähenemiskeelu kasutamist eesmärgiga kanda hoolt selle eest, et meetmeid, millega kaitstakse isikut kuriteo eest, mis võib asjaomast isikut kahjustada või seada ohtu tema elu, füüsilise või vaimse tervise, väärikuse, isikuvabaduse või seksuaalse puutumatuse, kohaldatakse edasi isegi siis, kui asjaomane isik suundub mõnda teise liikmesriiki. Direktiivis on sätestatud, et Euroopa lähenemiskeelu võib välja anda üksnes juhul, kui otsuse teinud riigis on varem vastu võetud kaitsemeede, millega kehtestatakse ohustava isiku suhtes üks või mitu järgmist keeldu või piirangut: keeld siseneda teatavatesse paikadesse või kindlaksmääratud piirkondadesse, kus kaitstav isik elab või mida ta külastab; keeld otsida kaitstava isikuga mis tahes kontakti või selliste kontaktide reguleerimine; keeld läheneda kaitstavale isikule lähemale kui ettenähtud kaugusele või sellise lähenemise reguleerimine. Täidesaatva liikmesriigi pädev asutus peab Euroopa lähenemiskeelu kättesaamisel seda keeldu viiitamata tunnustama ning võtma kõik meetmed, mis oleksid võimalikud asjaomase riigi õiguse alusel samalaadsel juhul, et tagada kaitstava isiku kaitse.

#### **Millist teavet mulle antakse, kui kurjategija mõistetakse süüdi?**

Kui arutelud on lõppenud, koostab ja allkirjastab kohtu eesistuja kohtuotsuse resolutiivosa ning samuti koostatakse otsuse aluseks olnud faktiliste ja õiguslike asjaolude lühikokkuvõte. Kohtuotsus avalikustatakse kohtuistungil selle resolutiivosa ettelugemise teel. Põhjenduste ja resolutiivosa ettelugemine on samaväärne istungil viibivate poolte või seal viibima pidanud poolte teavitamisega kohtuotsusest. Kohtunik teeb süüdimõistva otsuse, kui süüdistatav on vähimagi põhjendatud kahtlusetu kuriteos süüdi. Kohtuotsusega määrab kohtunik kindlaks määratava karistuse ja mis tahes kaitsemeetmed (*misura di sicurezza*). Kui süüdimõistetut on maksejõuetu, annab kohtunik tema tsiviilesindajale korralduse maksta rahatrahvi. Lisaks mõistetakse kohtuotsuses süüdimõistetult välja menetluskulud. Tsiviilhageja taotlusel annab kohtunik korralduse avaldada süüdimõistev otsus ajalehtedes. Seda tehakse süüdimõistetut ja vajaduse korral ka tema tsiviilesindaja kulul.

Kohtuotsus sisaldab järgmist:

pealkiri „*in nome del popolo italiano*“ (Itaalia rahva nimel) ja teave otsuse teinud asutuse kohta;

süüdimõistetut isikuandmed ja muu süüdimõistetuga seotud teave, mis aitab kindlaks teha tema isiku, ja üldine teave muude juhtumiga seotud eraõiguslike isikute kohta;

lõiv;

viide poolte esitatud dokumentidele;

otsuse aluseks olnud faktiliste ja õiguslike asjaolude lühiselgitus koos viitega tõenditele, millel otsus rajaneb, ja selgitusega selle kohta, miks kohtunik ei pea vastupidiseid tõendeid usaldusväärseteks;

resolutiivosas viide kohaldatud seadussätetele;

kuupäev ja kohtuniku allkiri.

Pärast avaldamist antakse kohtuotsus kohtu kantsleile. Kui kohtuotsust ei avaldata 30 päeva jooksul või muu tähtaja jooksul, mis ei ületa 90 päeva otsuse tegemisest, edastatakse teade otsuse tegemise kohta prokuratuurile ja edasikaebamisõigust omavatele eraõiguslikele isikutele ning õigusrikkuja kaitsjale.

#### **Kas mulle teatatakse, kui kurjategija vanglast vabaneb (sealhulgas ennetähtaegselt või tingimisi) või põgeneb?**

Kriminaalmenetluse seadustiku (*Codice di procedura penale*) artikliga 90-ter on ette nähtud, et isikuvastaste vägivallategude puhul tuleb Teid Teie taotluse korral viivitamata teavitada vabastamiseks või vabadust piirava meetme kohaldamise lõpetamiseks tehtavatest ettevalmistustest, samuti sellest, kui süüdistatav põgeneb eelvangistusest või vanglast, ja sellest, kui süüdimõistetu ei täida tahtlikult kinnipidamiskorraldust.

#### **Kas mind kaasatakse (tingimisi) vabastamist käsitleva otsuse tegemisse? Kas mul on näiteks õigus teha avaldus või esitada kaebus?**

Enne nende otsuste tegemist ei ole tavaks pidada nõu ohvriga.

Viimati uuendatud: 13/10/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

#### **4 - Hüvitis**

##### **Kuidas nõuda kurjategijalt kahju hüvitamist? (nt kohtuasi, tsiviilnõue, tsiviilhagi kriminaalmenetluses)**

Kuriteo toimepanek ja hilisem süüdimõistmine tähendab seda, et kannatanul on õigus nõuda kahju hüvitamist. Itaalia õiguses on sätestatud kantud kahju eest hüvitise saamiseks kaks viisi:

võite astuda tsiviilhagejana süüdistatava suhtes algatatud kriminaalmenetlusse;

võite esitada eraldiseisva tsiviilhagi.

Valik on Teie, kuna need kaks menetlust – kriminaalmenetlus ja tsiviilmenetlus – hoitakse seadusega lahus.

Alles pärast taotlust menetleda asja kohtulikult või asja menetlusse võtmist (kohtuistungil) võite oma õigusnõustaja abiga esitada tsiviilhagi ja seega saada täielikke esindusõigusi omavaks menetluse pooleks. Süüdimõistmise korral määrab kriminaalkohus Teile teatava summa, nn vahehüvitise, mis kuulub kohe väljamaksmisele, jättes hüvitise lõpliku kogusummat käsitleva otsuse tegemise tsiviilkohtule, kes saab selle summa kindlaks määrata alles pärast kriminaalkohtu otsuse jõustumist.

Tsiviilhagejana menetlusse astumise asemel võite esitada eraldiseisva tsiviilhagi, et nõuda teo toimepanija käitumise tagajärjel kantud kahju hüvitamist.

##### **Kohus andis kurjategijale korralduse hüvitada mulle kahju / maksta hüvitist. Kuidas ma saan tagada, et kurjategija järgib seda korraldust?**

Kui kohus annab teo toimepanijale korralduse maksta hüvitist vigastuste või kahju eest, mis on tekitatud ohvrile, kes on astunud menetlusse tsiviilhagejana, võib ta valida ühe kolmest: määrata kindlaks tekitatud kahju, teha üldine hüvitismäärus või nõuda vahesumma maksmist.

Ohvri jaoks on parim lahendus see, kui kohtuotsuses antakse korraldus kahju lõplikult hüvitada. Sellisel juhul on võimalik teavitada süüteo toimepanijat kohtu otsusest ja korraldusest maksta (*atto di precetto* – makseteade, mis tuleb väljastada enne täitemenetluse algatamist). Sellega nõutakse tasumisele kuuluva summa maksmist ning astutakse esimesed sammud, mis on vajalikud korralduse täitmise tagamise meetmete kehtestamiseks juhul, kui süüteo toimepanija jätab oma kohustuse järjekindlalt täitmata (sellega seoses on alati soovitatav eelnevalt uurida varasid, mille arvelt on võimalik hüvitis sisse nõuda).

Välja arvatud juhul, kui hüvitise määramise otsus on selgelt ajutiselt täitmisele pööratav, on hüvitise sissenõudmise tingimuseks see, et kohtuotsust ei tühistata, st et kindlaks määratud tähtaja jooksul ei esitata sellega seoses ühtki apellatsioonkaebust.

Seepärast võib hüvitise maksmise korralduse edastada koos kohtuotsusega, sealhulgas juhul, kui selles otsuses nõutakse vahehüvitise maksmist, mida tuleb alati teha kohe. Kannatanut see lahendus siiski alati ei rahulda. Seepärast – kui see lahendus ei ole Teie meelest piisav – peate esitama eraldiseisva tsiviilhagi, mis võimaldab välja selgitada jääkkahju ja määrata teo toimepanijale uue, teistsuguse karistuse.

Kolmanda võimaliku stsenaariumi puhul, kus kriminaalkohus teeb piisavate tõendite puudumise tõttu süüdistatava suhtes üksnes üldise määruise hüvitise maksmiseks, määramata kindlaks summat, on alati vajalik tsiviilmenetlus.

##### **Kas riik võib teha mulle ettemakse, juhul kui kurjategija korraldust ei järgi? Millistel tingimustel?**

Vastavalt direktiivile 2004/80/EÜ, mida rakendatakse Itaalias eespool nimetatud sätetega, peab riik tagama oma kodanikele ja välismaalastele, kes on langenud Itaalia territooriumil toime pandud tahtliku vägivallakuriteo (mõrv, raske tervisekahjustus, seksuaalne rünnak) ohvriks, õiglase ja asjakohase hüvitise iga kord, kui õigusrikkujat ei tehta kindlaks või ei tooda kohtu ette, või kui tal puuduvad rahalised vahendid, et hüvitada ohvrile – või kui ohver on surnud, ohvri perele – enda tekitatud kahju.

##### **Kas mul on õigus saada riigilt hüvitist?**

(Vt eespool.)

##### **Kas mul on õigus saada hüvitist, juhul kui kurjategijat ei mõisteta süüdi?**

Kui süüdistatav mõistetakse kriminaalmenetluse tulemusena õigeks, saate ikkagi esitada tsiviilkohtule hüvitamishagi, välja arvatud juhul, kui Te olete tsiviilhagejana kriminaalmenetlusse astumisega sellest õigusest loobunud.

##### **Kas mul on õigus erakorralisele maksele, kui ma ootan otsust oma hüvitisnõude kohta?**

Kui Te astute tsiviilhagejana kriminaalmenetlusse, et taotleda tagastamist ja kahju hüvitamist, teeb kohus kohtuotsuse tegemisel kooskõlas seadustiku artikliga 533 otsuse ka juhtumi tsiviilasppektide kohta. Juhul kui on olemas tõendid selle kohta, et kuriteo tagajärjel kanti kahju (*an debeat*), kuid ei ole teada selle suurus (*quantum debeat*), teeb kohus seoses tsiviilvastutusega üldise otsuse ja suunab pooled summa kindlaksmääramiseks tsiviilkohtusse (seadustiku artikkel 539). **Tsiviilhageja võib siiski küsida kriminaalkohtult vahehüvitist** juba tõendatud kahju piires. Täpsemalt kohustatakse esialgses otsuses teo toimepanijat ja tsiviilõiguslikult vastutavat isikut **maksma kahju hüvitamiseks teatud summa enne hüvitise lõplikku arvutamist, ja see otsus kuulub kohe täitmisele**. Selles otsuses põhjendatakse Teie konkreetse taotluse korral vahesumma maksmise määrust, mis tehakse teo toimepanija suhtes juhul, kui kohus leiab, et vastutuse kohta ulatuses, milles antakse vahehüvitist, on juba konkreetseid tõendeid. Õigupoolest ei ole isegi kriminaalmenetluses vahesumma arvutamiseks vaja esitada tõendeid kahjusumma kohta, vaid piisab sellest, kui on kindel, et selline kahju vahehüvitise ulatuses tekitati (kassatsioonikohtu kriminaalosakond, nr 12634/2001).

Viimati uuendatud: 13/10/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

#### **5 - Minu õigus saada abi ja toetust**

##### **Kellega ma pean abi ja toetuse saamiseks ühendust võtma, kui olen kuriteoohver?**

Pärast esimest kokkupuudet prokuratuuriga antakse Teile kui kannatanule keeles, millest Te aru saate, teavet kohalike tervishoiuasutuste, majutusasutuste ja varjupaikade kohta. Kui ohvrite seas on alaealisi, tuleb teavitada alaealiste kohut, et hinnata olukorda ja kaitsemeetmeid. Õiguskaitseasutused on kohustatud viima Teid Teie taotluse korral igal ajal kokku järgmiste organisatsioonidega:

ohvriabiteenuste osutajad;

õiguslikku tuge pakkuvad spetsialiseerunud asutused;

advokaatuuri nõukogud (*Consigli dell'Ordine*);

valitsusvälised organisatsioonid (vabaühendused);

õiguskliinikud –kohtumeditiini osakonnad;

õigusliku toe pakkumisse kaasatud riigiasutused (justiitsministeerium, siseministeerium).

#### **Ohvriabiorganisatsioonid**

Valitsusvälised organisatsioonid – ühendused, kes on kaasatud kuriteoohvritele õigusliku toe pakkumisse:

ametiühingud; Itaalia Üldine Töökonföderatsioon (*Confederazione Generale Italiana del Lavoro; CGIL*), Itaalia Ametiühingute Konföderatsioon (*Confederazione Italiana Sindacati Lavoratori; CISL*), Itaalia Tööliit (*Unione Italiana del Lavoro; UIL*);

mafiavastane ühendus Libera – 0832 683429 683430;

naiste varjupaik Roomas – 06 6840 172006

tarbijaühendused;

eakate õiguste eest võitlevate ühenduste riiklik võrgustik (*Associazioni per i Diritti degli Anziani; ADA*) – 06 48907327;

vägivaldaohvreid toetav võrgustik Dafne – 011 5683686.

**Inimkaubanduse vastase võitluse abitelefon** – 800 290 290

**Vägivallavastase võitluse abitelefon** – 1522

**Diskrimineerimisvastase võitluse abitelefon** – 800 90 10 10

**Suguelundite moonutamise ohvrite abitelefon** – 800 300 558

**Terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse abitelefon** – 06.46548373, 06.46548374, 06.46548375

**Maffiakuritegude ohvrite abitelefon** – 800 191 000

**Väljapressimise ja liigkasuvõtmise ohvrite abitelefon** – 800-999-000

**Abitelefon diskrimineerimise ja rassismiga seotud juhtumitest teatamiseks ükskõik millises keeles** – 800 90 10 10

**Hädaabitelefon alaealistele** – 114

#### **Kas ohvriabi on tasuta?**

Jah.

#### **Millist abi võin ma saada riiklikelt ametiasutustelt?**

Kuriteod, mille toimepanekul on kasutatud vägivalda, võivad mõjuda ohvritele traumeerivalt, seepärast võite paluda abi kohaliku tervishoiuameti (*Azienda Sanitaria Locale; ASL*) asjakohastelt avalike teenuste osutajatelt, näiteks perenõustamiskeskusest (consultorio familiare), ja kohalikult omavalitsuselt (sotsiaalteenused). Kui ohvrite seas on alaealisi, tuleb teavitada alaealiste kohut, et hinnata olukorda ja kaitsemeetmeid. Teie taotluse korral on politseil (sõjaväepolitsei (*Carabinieri*), riigipolitsei, munitsipaalpolitsei jne) kohustus viia Teid igal ajal kokku järgmiste organisatsioonidega. Mõnes varjupaigas on olemas turvakorterid, kuhu Teid võidakse tõsisema juhtumi puhul majutada, et pääseksite edasisest vägivallast. Et saada teavet oma piirkonnas asuvate varjupaikade kohta ja/või nendega ühendust võtta, võite helistada tasuta infotelefonile 1522, mida haldab Itaalia peaministri kantselei. Kui Teil on isiklikke probleeme, võite paluda abi ka tugiteenuseid pakkuvalt administraatorilt (*Amministratore di Sostegno*), kes tegutseb tsiviilkohtu eestkosteosakonna juhtimisel ja kelle ülesanne on aidata tasuta üksikisikuid, kes on oma huvide tagamisel raskustes, isegi kui need raskused on ajutised. Võite esitada taotluse otse tsiviilkohtule või selgitada oma probleeme kohaliku omavalitsuse sotsiaalteenistusele, et nad saaksid teavitada prokuratuuri tsiviilasjade osakonda, mis võib anda Teie nimel korralduse võtta meetmeid.

#### **Millist abi võin ma saada valitsusvälistelt organisatsioonidelt?**

Valitsusvälised organisatsioonid pakuvad mitmesugust abi, sealhulgas psühholoogilist tuge, ajutist majutust näiteks varjupaigas, õiguslikku tuge ja nõu, materiaalse tuge, abi põhivajaduste rahuldamisel jne.

Viimati uuendatud: 13/10/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.